

Investigation of the 8th Grade Middle School Students' Perceptions on the Concept of "New Generation Question" Through Metaphors

Süleyman Nihat ŞAD, Inonu University, ORCID ID: 0000-0002-3169-2375

Yeter Şeyda AYDIN, Ministry of National Education, ORCID ID: 0000-0001-9290-6579

Abstract

This qualitative phenomenological study aimed to investigate the perceptions of eighth grade middle school students regarding "new generation questions" through the use of metaphors. The study was conducted during the spring semester of the 2020-2021 academic year, and the participants were 60 students from four different middle schools in Malatya. Data collection involved asking participants to complete the sentence "New generation questions are like ....., because.....". The data were analyzed using content analysis. The most commonly used metaphors among the 54 valid ones generated by the participants included "brain," "climbing a mountain," "ladder," "space," and "dream." Analysis of the reasons for these metaphors revealed five themes in students' perceptions of the concept of "new generation questions": Impossible Maze, Steep Rocks, Strategy War, and the Sirat Bridge.

Keywords: New generation question, context-based question, skill-based question, metaphors

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 24, No 1, 2023
pp. 378-399
[DOI](#)
10.17679/inuefd.1227962

[Article Type](#)
Research Article

[Received](#)
01.01.2023

[Accepted](#)
18.04.2023

Suggested Citation

Şad, S. N. & Aydın, Y. Ş. (2023). Investigation of the 8th grade middle school students' perceptions on the concept of "new generation question" through metaphors. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 24(1), 378-399. DOI: 10.17679/inuefd.1227962

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In the TIMSS exam held in 2019, Türkiye scored higher than 500 points for the first time, which was the medium reference level for the exam. Türkiye increased its score in mathematics, science, and reading sections in the 2018 PISA exam, as well (MEB, 2019, 2020). Türkiye's success in these international exams could be attributed to the use of the new types of questions in the High School Entrance Exams (LGS). These new types of questions were mostly used in PISA and TIMSS exams (Bayburtlu, 2021; Erden, 2020; Kertil et al., 2021). These types of questions also used in the LGS exam are formally called "skill-based questions" (Kertil et al., 2021). Ministry of National Education (MEB 2018) defines skill-based questions as measuring "the student's ability of reading comprehension, to interpret, to draw conclusions, to solve problems, to analyze, to think critically, etc." (p. 2). These questions are constructed so as to bridge through the contexts of situations faced by students in daily life, and the ability to read, understand and interpret information, to create solutions to daily problems using analysis and decision-making skills. Questions are typically supported by tables and graphs (Erden, 2020). As a result of all these components, skill-based questions activate many learning areas in students at the same time (Obay and Çelik, 2019) and as a result, it is stated that higher-order thinking skills such as reasoning, critical thinking, estimation, and interpretation would improve (MEB, 2018a). Therefore, it can be said that new generation questions require the construction of knowledge, not the use of knowledge in its pure form. As a matter of fact, it is necessary to choose the contexts correctly, since the context provides exemplification and comprehension of the concept and prepares the context for the student to use the knowledge (Kutu and Sözbilir, 2011). It is necessary to provide problem situations that will increase students' higher-order thinking skills to ensure the use of this knowledge and the continuity of permanent learning, to increase problem solving skills. For this reason, these types of questions are also described as context-based. Context-based questions, involving daily life situations, are the questions that are expected to be solved under the guidance of the context created with the existing knowledge of the student in line with the learning outcome (Kabuklu et al., 2019). In context-based questions, daily life situations are given as plots with contexts, and they give higher order thinking skills; prevent memorizing information and using only formulas, enable reasoning, and for their solutions, it is required more than one sequential operation (Sanca et al., 2021; Tekbıyık and Akdeniz; 2010). In addition, context-based questions are similar to the questions of international exams such as PISA and TIMSS (Bayburtlu, 2021; Çepni et al., 2020). Although formally referred to as skill-based or context-based questions, they are commonly used as "new generation questions" in daily language among teachers and students (Çepni, 2019).

Students' experiences and perceptions about "new generation questions" are critical. It is thought that the examination of these perceptions of the students, which emerged as a result of their experiences, will provide information about the quality of this question type and its contribution to the assessment and evaluation processes in particular, and to the curriculum in general. In addition, it is thought that the findings to be obtained from such a study can guide teachers in teaching about these question types and planning their classroom activities. Examining the perceptions of students about this new type of question is also important in terms of understanding the affective outcomes of such questions as well as

cognitive ones. For example, Bayburtlu (2021) reported that the first encounter of students with skill-based questions during the preparation process for the LGS exam created serious concerns among them. In order to minimize these concerns and to cope with them, it is necessary to know the experiences and perceptions of students regarding such questions.

Purpose

The objective of this study was to investigate the perceptions of 8th grade students regarding new generation questions through the use of metaphors. To address this purpose, we sought to answer the following research questions:

- 1) What are the metaphors generated by 8th grade students with respect to the concept of new generation questions?
- 2) What are the reasons for the metaphors generated by 8th grade students regarding new generation questions?

Method

The phenomenology design, one of the qualitative research designs, was used in this study, in which the perceptions of the 8th grade secondary school students on "new generation questions" were examined through metaphors. "The phenomenological design focuses on the phenomena that we are aware of but about which we do not have an in-depth and detailed understanding" (Yıldırım & Şimşek, 2018, p.69). The participants of the research were 60 students studying at the 8th grade of three secondary schools in the Yeşilyurt district of Malatya province and a secondary school in the Battalgazi district during the second semester of the 2020-2021 academic year. However, data from some participants were not included in the analysis process because they did not specify any metaphors or they did not provide any reasons for the metaphors they stated, or the reasons of some metaphors were meaningless. After the sorting process, the analysis was conducted with data from a total of 54 participants. The participants were asked to fill in a structured open-ended questionnaire prepared as the data collection tool. In the questionnaire, the participants were asked to generate their metaphors and to state the reason why they used that specific metaphor by filling in the sentence: "New generation questions are like ....., because.....". Data analysis of the research was done using the content analysis method. For this purpose, the metaphors and justifications produced by the students were coded based on the concepts and meanings they contained, and the relationships between the obtained codes were tried to be discovered and brought together under certain themes (Braun and Clark, 2006; Yıldırım & Şimşek, 2018).

Findings

Regarding the first research question, the number of valid metaphors produced by 60 participants was determined as 54. The most frequently used metaphor (f=3) was "brain". Other frequently used metaphors included "climbing a mountain" (f=2), "ladder", "dream", "space" (f=2). Based on the analysis of the reasons for the metaphors created by the students, the perceptions of the students regarding the concept of the "new generation question" were collected under five themes, which were named in accordance with the nature of the study. Accordingly, the 8th grade students' experience with new generation questions was compared to the "Survivor" competition, a popular international TV show held in different countries of the world, which is about the contestants' struggle to survive in an isolated location and

compete in challenges testing the contestants' physical or mental abilities (Wikipedia, 2021). In accordance with the nature of this metaphor study, the themes created were compared to the stages in the "LGS Survivor track" that 8th grade students have to challenge (see Figure 1). These stages (themes) were defined as "Impossible Maze", "Steep Rocks", "Strategy War", and "Sirat Bridge", respectively.

Discussion & Conclusion

The analysis of the metaphors used by 8th grade students to describe the concept of "new generation questions" revealed that the most commonly used metaphors included "brain," "climbing a mountain," "ladder," "space," and "dream." In the second research problem, the reasons behind the metaphors chosen by the students were examined and four themes emerged: "Impossible Maze," "Steep Rocks," "Strategy War," and "Sirat Bridge." The theme of "Strategy War" received the most justifications from the students, followed by "Steep Rocks," "Impossible Maze," and "Sirat Bridge." The "Impossible Maze" theme indicated that the students perceived the new generation questions difficult to understand, complex, and lengthy. The "Steep Rocks" theme suggested that the students found the questions to be extremely challenging. The analysis also indicated that the "Steep Rocks" theme may have been influenced by the "Impossible Maze" theme. The "Strategy War" theme indicated that the students attempted to solve the new generation questions and utilized various strategies in their approach. The "Sirat Bridge" theme revealed that the students experienced anxiety and a high level of pessimism in relation to the importance of the new generation questions.

Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin “Yeni Nesil Soru” Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Yoluyla İncelenmesi

Süleyman Nihat ŞAD, İnönü Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-3169-2375

Yeter Şeyda AYDIN, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID ID: 0000-0001-9290-6579

Öz

Olgubilim desenine göre tasarlanan bu nitel araştırma ile ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yeni nesil sorulara yönelik algılarının metafor aracılığıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, Malatya ilinde yer alan dört farklı ortaokulun 8. sınıfına devam eden toplam 60 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanması amacıyla araştırmaya katılan öğrencilerden “Yeni nesil sorular .... gibidir. Çünkü .....” cümlesindeki boşlukları tamamlamaları istenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Analizler sonucunda geçerli sayılan toplam 54 metafor içerisinden en sık kullanılanların “beyin”, “dağa tırmanmak”, “merdiven”, “uzay” ve rüya” olduğu görülmüştür. Öğrencilerin oluşturdukları metaforların gerekçelerinin analizinden hareketle öğrencilerin yeni nesil soru kavramına ilişkin algıları İmkânsız Labirent, Sarp Kayalık, Strateji Savaşları ve Sırat Köprüsü olmak üzere toplam dört tema altında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeni nesil soru, bağlam temelli soru, beceri temelli soru, metafor

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 24, Sayı 1, 2023
ss. 378-399

DOI
10.17679/inuefd.1227962

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi
01.01.2023

Kabul Tarihi
18.04.2023

Önerilen Atıf

Şad, S. N. & Aydın, Y. Ş. (2023). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin “yeni nesil soru” kavramına ilişkin algılarının metafor yoluyla incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 378-399. DOI: 10.17679/inuefd.1227962

Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin “Yeni Nesil Soru” Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Yoluyla İncelenmesi

Bireyde var olan becerilerin ortaya çıkarılması ve bu becerilerin kullanılmasının öğretilmesi, bilgiden çok beceri ve yetkinliğin ön plana çıkarılması 21. yüzyıl eğitim anlayışının gereğidir (Uçak ve Erdem, 2020). Bu anlayışın temelinde yaratıcılık, eleştirel düşünme, iş birliği içinde çalışma, problem çözebilme, bilgiyi günlük hayatta kullanma ve analiz edebilme kavramları önemli yer tutmaktadır (Gökbulut, 2020). 21. yüzyıl becerileri olarak da adlandırılan bu becerilerin başında problem çözme becerisi gelmektedir. Problem çözme, bireylerin sorunlara bakış açısını geliştirmekte, öğrencilerin eleştirel düşünme ve yaratıcılıklarını geliştirmekte, öğrendiği bilgileri kullanma alanı yaratarak öğretim sürecini desteklemektedir (Altun ve Aslan, 2006). Bu sayede öğrenciler, problem durumları karşısında öğrendikleri bilgileri kullanmayı bir ihtiyaç haline getirmektedir (Acar ve Yaman, 2011).

Öğrencinin bir problemi anlamasında ve öğrenilen bilginin kullanılmasında yaşadığı çevre etkili olmaktadır. Öğrenilen bilgilerin hayatta bir karşılığının olduğunun bilinmesi, öğrenimde daha somut ve kalıcı bir durum oluşturacaktır. Böylece çevresiyle olan etkileşimi sonucunda kalıcı öğrenmeler gerçekleşebilir (Kabuklu vd., 2019; Tekbıyık ve Akdeniz, 2010). Öğrencilerin çevresiyle olan etkileşiminde hedef davranışların kazandırılması için bağlamların doğru seçilmesi gerekmektedir. Çünkü bağlamla birlikte, öğrenilen bilgi ve günlük hayat arasında köprü kurulur ve böylece bağlam, bilginin örneklendirilmesini, kavranmasını sağlayarak öğrencinin bilgiyi kullanabilmesi için ortam hazırlar (Kutu ve Sözbilir, 2011). Öğrencilerde problem çözme becerisini artırmak için üst düzey düşünme becerilerini geliştirecek problem durumlarının sunulması gerekmektedir. Bu amaçla günlük hayat problemleri kullanılabilir. Günlük hayat problemlerinden oluşan bağlam temelli sorularda, hedeflenen konu ya da kazanımlar bağlam aracılığıyla aktarılır ve öğrencinin sahip olduğu bilgileri yine bağlam aracılığıyla kullanması istenir (Kabuklu vd., 2019). Günlük hayat durumlarının olay örgüsü halinde sunulduğu bağlam temelli sorular ile bilginin ezberlenmesi ve salt formüllerin kullanılması yerine üst düzey düşünme becerilerinin kazandırılması amaçlanır (Sanca vd., 2021; Tekbıyık ve Akdeniz; 2010). Bu anlamda uluslararası düzeyde yapılan ve günlük hayat durumlarının yer aldığı, okuma ve anlama becerisini ölçen PISA ve bilginin kullanılma becerisini ölçen TIMSS sınavlarında (Hutchison ve Schagen, 2007) yer alan sorular ile bağlam temelli sorular benzer özelliklere sahip olduğu söylenebilir (Bayburtlu, 2021; Çepni vd., 2020).

2019 yılında yapılan TIMSS sınavında Türkiye ilk kez sınav için orta düzey referans noktası olan 500 puanın üzerine çıkmış; 2018 PISA sınavında ise matematik, fen ve okuma alanlarının üçünde de puanını arttırmıştır (MEB, 2019, 2020). 2019 TIMSS ve 2018 PISA sınavında elde edilen başarıların nedenleri arasında, öğrenci başarı izleme araştırmalarının yapılması, programların bilginin günlük hayatta kullanılmasını gerektirecek şekilde güncellenmesi ve ölçme değerlendirme süreçlerinde değişikliğe gidilerek uygulanmaya başlanan LGS sınavlarında kullanılan yeni soru tiplerinin etkili olduğu belirtilmiştir (MEB, 2019, 2020).

Türkiye’de uygulanmaya başlayan yeni tip sorular ilk kez 2018 yılında yapılan Liselere Giriş Sınavı (LGS) ile hayatımıza girmiştir. LGS sınavında yer alan bu yeni soru tipleri “beceri temelli sorular” olarak da adlandırılmaktadır (Kertil vd., 2021). Milli Eğitim Bakanlığı (MEB,

2018) LGS sınavında yer alan bu “soruların öğrencide okuduğunu anlama, yorumlama, sonuç çıkarma, problem çözme, analiz yapma, eleştirel düşünme, bilişsel süreç becerileri ve benzeri becerilerini ölçecek nitelikte” (s.2) olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bu tür sorular, “ele alınan konuyla ilgili tüm bilgi ve kavramları kontrol etme, karşılaştırma ve sorgulama, bulguyu yorumlama, açıklama, nedenleri ilişkilendirme, eleştirme, sonuçları izleme gibi iyi bir sorunun birçok özelliğine sahiptir” (Bayburtlu, 2021, s.327). Beceri temelli soruların PISA ve TIMSS sorularına benzer niteliğe sahip olduğu da dile getirilmektedir (Bayburtlu, 2021), çünkü PISA ve TIMSS soruları da okuduğunu anlama, yorumlama, analiz edebilme gibi üst düzey düşünme becerilerinin ölçüldüğü sorulardır (Bozkurt, 2016). Bu soru tiplerinin yapıları itibarıyla bağlam temelli olduğu da söylenebilir (Çepni, 2019), çünkü beceri temelli sorular gerek günlük hayat durumlarını içermesi gerekse üst düzey düşünme becerilerini kazandırmayı sağlayacak niteliğe sahip olması bağlam temelli sorularla benzer özellikler göstermektedir. Nitekim LGS sınavında bağlama dayalı soru sayılarının arttığı ifade edilmektedir (Çepni vd., 2020). Bir olay örgüsü etrafında şekillenen bu tür sorular aynı zamanda tablo ve grafiklerle desteklenir (Erden, 2020). Tüm bu bileşenler sonucunda beceri temelli soruların öğrencide aynı anda birçok öğrenme alanını aktif kılabilceği (Obay ve Çelik, 2019) ve bunun sonucunda öğrencilerin akıl yürütme, eleştirel düşünme, tahmin etme, yorumlama gibi düşünme becerilerinin gelişim göstereceği ifade edilmektedir (MEB, 2018a). Beceri temelli soruların hazırlanmasında şekil ve grafiklerin kullanılması çıkarımda bulunma ve ilişki kurmayı, uzun metinlerin yer alması okuma ve anlamının önemini, soru içerisinde kurulan neden sonuç ilişkisi sonucunda ise soruların analiz etmeyi sağladığı gözlemlenmektedir (Bayburtlu, 2021). Formal olarak bağlam temelli ya da beceri temelli sorular olarak bilinen bu yeni soru tipi öğretmen ve öğrenciler arasında günlük dilde yaygın olarak “yeni nesil soru” olarak da isimlendirilmektedir (Kertil vd., 2021)

Söz konusu soru türlerinin ulusal sınavlarda kullanımına henüz yeni başlanmış olmasına rağmen; Türkiye’de özelde beceri temelli, bağlam temelli ya da yeni nesil sorularla ilgili, genel anlamda da LGS sınavıyla ilgili araştırmaların yoğun bir şekilde yürütüldüğü görülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde yapılan çalışmaların LGS sınavına yönelik öğrenci görüşlerinin (Ulusoy, 2020), LGS sınavına yönelik öğretmen görüşlerinin (Güler vd., 2019; Karakaya vd., 2020; Kızılcapan ve Nacaroğlu, 2019) ve LGS sınavında yer alan beceri temelli soruların değerlendirilmesine yönelik öğretmen görüşlerinin (Biber vd., 2018; Erden, 2020; Kertil vd., 2021; Şıvkin vd., 2020) yer aldığı çalışmalardan oluştuğu görülmektedir. Kertil vd., (2021) çalışmasında öğretmenlerin ders kitaplarında beceri temelli soruların yer almadığını belirtirken; MEB tarafından hazırlanan beceri temelli soruların niteliğinin iyi olduğu görüşünün öğretmenler tarafından belirtildiğini aktarmıştır. Kablan ve Bozkuş (2021) çalışmalarında LGS sınavında yer alan matematik problemlerine dair öğretmen ve öğrenci görüşlerini incelemiş; öğrencilerin soru tiplerine alışık olmadığı ve zorlandığı; öğretmenlerin kullandığı öğretim yöntem ve tekniklerinin, soruların öğretiminde yetersiz olduğu değerlendirilmiş ve öğretmenlerin hizmet içi eğitime gereksinim duydukları ifade edilmiştir. Kertil vd., (2021) çalışmasında beceri temelli soruların PISA sınavında yer alan sorularla benzer özellikler taşıdığı ve soruların üst düzey düşünme becerisi gerektirdiği sonucuna ulaşmıştır. Kuzu vd., (2019) TEOG ve LGS sınavına ilişkin öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerini incelediği çalışmada LGS’nin daha önceki TEOG sistemine göre daha fazla olumsuzluk içerdiği sonucuna ulaşmışlardır.

Özelde “Yeni nesil soru” kavramına gelindiğinde, bu kavramın daha çok araştırmalarda incelenen katılımcı görüşlerinde geçtiği görülmektedir (Atasoy, 2020; Kablan ve Bozkuş, 2021;

Kazak, 2021; Korkmaz vd., 2020; Subaşı, 2020). İlgili alanyazında bağlam ya da beceri temelli sorular olarak geçen fakat öğrenciler ve öğretmenler arasında “yeni nesil soru” olarak ifade edilen kavram hakkında öğrenci görüşlerinin yer aldığı herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. “Yeni nesil sorular” a dair öğrenci deneyimleri ve algıları önemlidir. Öğrencilerin yeni nesil soru kavramına dair deneyimleri sonucu ortaya çıkan algılarının incelenmesinin, bu soru türünün niteliği ve ölçme değerlendirme süreçlerine katkısı hakkında bilgi vereceği düşünülmektedir. Ayrıca böyle bir araştırmadan elde edilecek bulguların soru tiplerinin öğretiminde ve sınıf içi etkinliklerinin planlamasında öğretmenlere rehber olabileceği düşünülmektedir. Öğrencilerin yeni aşına olduğu bu soru türüne karşı oluşturduğu algıların incelenmesi bu tür soruların programın bilişsel kazanımları yanında duyuşsal kazanımları üzerindeki etkilerini de anlamak açısından önemlidir. Örneğin Bayburtlu (2021), öğrencilerin beceri temelli sorularla ilk kez LGS sınavına hazırlık sürecinde karşılaşmasının onlarda ciddi kaygılar yarattığını aktarmıştır. Bu kaygıların en aza indirilmesi ve bu kaygılarla baş edilebilmesi amacıyla öğrencilerin bu tür sorulara ilişkin yaşantılarının ve algılarının bilinmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yeni nesil sorulara yönelik algılarının metafor aracılığıyla incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın bu temel amacı doğrultusunda aşağıdaki iki soruya cevap aranmıştır:

- 1- Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin yeni nesil soru kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?
- 2- Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin yeni nesil sorulara ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin “yeni nesil sorular” a ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla incelendiği bu araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim desenine göre tasarlanmıştır. “Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s.69). Bu araştırmada da öğrencilerin bir olgu olarak “yeni nesil sorulara” dair yaşantılarından hareketle oluşan algılarının derinlemesine incelenmesi amaçlandığından olgubilim deseni seçilmiştir. Araştırma için gerekli etik kurul onayı İnönü Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 07/06/2021-E.50054 tarih ve sayılı karar ile alınmıştır.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları, 2020-2021 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminde Malatya iline bağlı Yeşilyurt ilçesinde bulunan üç ortaokulun ve Battalgazi ilçesinde bulunan bir ortaokulun 8. sınıflarında öğrenim gören öğrencilerden seçilmiştir. Etik gerekçelerden dolayı araştırmada okulların isimlerine yer verilmemiştir. Yeşilyurt ilçesinde bulunan okullar Okul 1, Okul 2 ve Okul 3 olarak, Battalgazi ilçesinde bulunan okul ise Okul 4 olarak isimlendirilmiştir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Maksimum çeşitliliğe dayalı bir örnekleme oluşturmada amaç, genelleme yapmak için bu çeşitliliği sağlamak değildir, çeşitlilik gösteren durumlar arasında herhangi bir ortak ya da paylaşılan olguların olup olmadığını bulmaya çalışmak ve bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s.119). Bu araştırmanın katılımcılarının

seçiminde de öğrencilerin sosyo-ekonomik düzey, başarı durumu ve cinsiyet açısından azami düzeyde farklılık göstermeleri hedeflenmiştir. Okulların sosyo-ekonomik düzeyleri ve başarı durumu ile araştırmaya dahil edilen öğrencilerin cinsiyet dağılımı Tablo 1’de verilmiştir. Okulların sosyo-ekonomik düzeyleri okulların rehberlik servisinden alınan bilgiler doğrultusunda ve okulların bulunduğu yerleşim yeri bölgesinin özellikleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Okulların başarı durumları ise okul idaresi ve öğretmenlerinden alınan bilgiler doğrultusunda değerlendirilmiştir. Çalışmaya ortaokul 8. sınıfa devam eden 60 öğrenci katılmıştır. Bazı katılımcıların metaforları belirtmemesi, bazı katılımcıların belirttiği metaforu gerekçelendirmemesi ve gerekçelendirilen bazı metaforların da anlamsız olması nedeniyle analize dahil edilmemiştir. Ayıklama işlemi sonrasında toplam 54 katılımcıyla analiz sürecine geçilmiştir. Araştırmaya dahil edilen 54 öğrencinin 31’i kız, 23’ü ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 1

Katılımcılara ve öğretim gördükleri okullara ilişkin bilgiler

Okullar	Sosyo-Ekonomik Düzey	Başarı Durumu	Araştırmaya dahil edilen öğrenci sayısı		
			Kız	Erkek	Toplam
Okul 1	Yüksek	Yüksek	7	7	14
Okul 2	Orta	Orta	6	3	9
Okul 3	Düşük	Düşük	9	2	11
Okul 4	Orta	Orta	9	11	20
Toplam			31	23	54

Veri Toplama Aracı

Araştırmaya katılan ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yeni nesil sorulara yönelik algılarını ölçmek üzere metafor üretmeleri istenmiştir. Öğrenci algılarının anlamlandırılmasının sağlanmasında kullanılan yöntemlerden biri metaforlardır. Metaforlar, insanların “sorumluluklarını ya da rollerini anlamlandırmalarında” yardımcı olur (Çelikten, 2006, s. 277). Böylece öğrencinin bir kavram karşısında ifade ettiği metafor, öğrencilerin deneyimlerinin algılanmasına yardımcı olduğu öne sürülebilir. Veri toplama aracı olarak hazırlanan yapılandırılmış açık uçlu sorunun (“*Yeni nesil sorular ..... benzer. Çünkü.....*”) yer aldığı anketin katılımcılar tarafından doldurulması istenmiştir. Verilerin toplanması amacıyla dağıtılan anketin katılımcıların gönüllülük esasına dayanarak kendi metaforunu oluşturması ve bu metaforu neden kullandığına yönelik gerekçesini “*çünkü*” ile başlayan kısma yazmaları istenmiştir.

Veri Toplama Süreci

Araştırma 2020-2021 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Malatya iline bağlı Yeşilyurt ilçesinde üç okul, Battalgazi ilçesinde bir okul olmak üzere dört farklı okulda, 60 öğrenci ile yapılmıştır. Pandemi dolayısıyla 15 Nisan 2021 tarihinden itibaren okul öncesi eğitim kurumlarıyla birlikte 8. ve 12. sınıf öğrencilerinin yüz yüze eğitime devam etmesine izin verilmesinden dolayı veriler okullarda toplanmıştır. Veriler toplanmadan önce gidilecek olan okulların idarecileriyle ve dersin öğretmeni ile görüşülüp, izin alınıp uygun gün ve ders saati

kararlaştırılmıştır. Veri toplama s¼recinde ¼ğrencilere araştırma konusuyla ilgili bilgi verilmiştir. Ardından ¼ğrencilerin veri toplama aracını nasıl cevaplayacaklarına ilişkin bilgilendirmeye geçilmiştir. ¼ğrencilerin d¼ř¼ncelerini etkilememek amacıyla doğrudan bu araştırmanın konusu yerine, araştırma konusundan bağımsız metafor ¼rnekleri verilerek açıklamalar yapılmıştır. Veri toplama aracını doldurmaları için ¼ğrencilere 30 dakika s¼re verilmiştir ve katılımcıların g¼r¼řlerini serbestçe dile getirmeleri istenmiştir.

Verilerin Analizi

Katılımcıların ¼rettikleri metaforların gerekçelerinin analizi, içerik analizi y¼ntemiyle yapılmıştır. Bu amaçla ¼ğrencilerin ¼rettiđi metaforlar ve gerekçeleri, içerdikleri kavramlar ve anlamlar ¼zerinden kodlanmış ve elde edilen kodlar arasındaki ilişkiler keşfedilmeye ve ortaya çıkan temalar çevresinde bir araya getirilmeye çalışılmıştır (Braun ve Clark, 2006; Yıldırım ve şimşek, 2018). Bu s¼rete gerekçe belirtmeyen veya gerekçeleri herhangi bir anlam ifade etmeyen katılımcılara ait veriler analize dahil edilmeyip ayıklanmıştır. Ardından geçerli metaforlar sıralanıp numaralandırılmıştır. Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda ilk analizde metaforlar incelenerek frekanslarıyla betimlenmiştir. Analizin ikinci d¼ng¼s¼nde metaforların gerekçeleri incelenerek kodlanmış ve ortak ifadelere ilişkin bir kod listesi oluşturulmuştur. Oluşturulan kod listesi verilerin d¼zenlenmesine, temalandırmanın yapılmasına ve temalar arasında ilişkiler kurulmasına kaynaklık etmiştir. Oluşturulan kod listesinde kodların adı, açıklamaları ve ilişki y¼nleri belirtilmiştir. Kodlanan içeriklerin ortak ¼zelliklerinin belirlenmesiyle birlikte temalar oluşturulmuştur. Temalar isimlendirilirken araştırmanın doğası gereği tema adları da metaforlar kullanılarak oluşturulmuştur. Bulgu sunumunda doğrudan alıntılara yer verirken Tablo 1'de verilen okullar için O1, O2, O3, O4 kısaltmaları, cinsiyet için ise E ve K kısaltmaları kullanılmıştır.

Geçerlik ve G¼venirlik

Nitel araştırmada i geçerlik için inandırıcılık, dış geçerlik için aktarılabilirlik ¼l¼tlerinin sağlanması gerekir (Nowell vd., 2027; Yıldırım ve şimşek, 2018). Bu kapsamda, araştırmanın inandırıcılığını sağlamak amaçıyla uzman incelemesi y¼ntemine başvurulmuştur. Bu doğrultuda Eğitim Programları ve ¼đretim alanında ¼đretim ¼yesi olan ve eğitim alanında nitel araştırma y¼ntemleri konusunda deneyimli bir alan uzmanından, araştırmanın kuramsal temeli, oluşturulan araştırma soruları ile veri toplama s¼recinde toplanan veriler arasındaki tutarlılığı, verilerin analizi ve analiz sonucunda oluşan kodlar/temalar arasındaki uyumunun incelenmesine y¼nelik d¼n¼tler alınmıştır. Araştırma bulgularının aktarılabilirliğini artırarak benzer ortamlar ve s¼releri deneyimleyen okullar için daha anlamlı hale getirebilmek amaçıyla, ayrıntılı betimleme yaklaşımı gereği katılımcıların ¼zg¼n g¼r¼řlerine araştırma raporunda birebir alıntılarla doğrudan yer verilmiştir. Nitel araştırmalarda farklı bağlamalara ¼zg¼ değişken durumların g¼zlenmesi nedeniyle g¼venirlik açısından tutarlılık ¼n planda tutulmalıdır (Nowell vd., 2017; Yıldırım ve şimşek, 2018). Bu nedenle ¼zellikle kodlama s¼recindeki tutarlılığın sağlanması amaçıyla analizin ilk aşamasında her iki araştırmacının yaptıkları bağımsız kodlamalar sonrasında bir kod listesi oluşturulmuş ve analizin ilerleyen aşamalarında araştırmacıların yaptıkları kodlamalar arasındaki uyum bu kod listesi ¼zerinden teyit edilmiştir. Bağımsız kodlamalar arasındaki tutarsızlıklar araştırmacılar tarafından g¼r¼ř¼lerek m¼zakere edişmiş ve t¼m kodlamalarda g¼r¼ř birliği sağlanmıştır.

Bulgular

Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin yeni nesil soru kavramına ilişkin algılarını metaforlar yardımıyla öğrenmeyi amaçlayan bu araştırmanın bulguları aşağıda sunulmuştur.

Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Ortaokul öğrencilerinin ‘yeni nesil soru’ kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Katılımcıların yeni nesil soru kavramına ilişkin oluşturduğu metaforlar

Metafor Adı	f	Metafor Adı	f
Beyin	3	Hayat	1
Dağa tırmanmak	2	Kaktüs diken	1
Merdiven	2	Kitap	1
Uzay	2	Kördüğüm	1
Rüya	2	Labirent	1
1000 parçalık yapboz	1	Okul dönemi	1
Acı	1	Okul hayatım	1
Acı biber	1	Olmayan bir canavar	1
Anlaması imkânsız bir masal	1	Orman	1
Anlaması zor, bilinmeyen kelimelerle yazılmış bir şiir	1	Oyun hamuru	1
Aşılması zor bir dağ	1	Öğretmen	1
Atom bombası	1	Ölü yaprak vuruşu	1
Balon	1	Ölüm	1
Başarı	1	Sabır taşı	1
Bir binayı itmek	1	Satranç	1
Bisiklet binmek	1	Tarih	1
Canavar	1	Tutuklu silah	1
Çıkılması çok zor bir dağ	1	Ulaşılması zor olan bir dağın zirvesi	1
Çıkılması çok zor olan bir yol	1	Uzun bir yolda kısaltma	1
Çıkılması zor bir ağaç	1	Video oyunu	1
Dik bir tümsek	1	Yangın	1
Dünya	1	Yokuş	1
Günlük hayatım	1	Yol	1
Hamallık yapan bir işçi	1	Zehirsiz Yılan	1

Analiz sürecine dâhil edilen 54 katılımcı tarafından üretilen metaforların analizi sonucunda en sık kullanılan metaforun “beyin” (f=3) olduğu tespit edilmiştir. İkinci sırada ise ikişer kez kullanılan “dağa tırmanmak”, “merdiven”, “rüya” ve “uzay” metaforları gelmiştir. Tablo 2’de görüldüğü gibi alfabetik sırayla verilen diğer metaforlar (f=43) öğrenciler tarafından birer kez kullanılmıştır.

İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Yapılan analizlerin sonuçlarında çalışmanın doğasına da uygun olarak tema isimleri de metaforlar kullanılarak oluşturulmuştur. Buna göre 8. sınıf öğrencilerin beceri temelli sorularla ilgili deneyimleri, dünyanın farklı ülkelerinde düzenlenen ve yarışmacıların mahrumiyet

koşulları altında ıssız bir adada hayatta kalma mücadelesini konu alan popüler bir TV programı olan “Survivor” yarışmasına (Wikipedia, 2021) benzetilmiştir. Oluşturulan temalar da yine metafor çalışmasının doğasına uygun olarak LGS Survivor parkurunda yer alan ve 8. sınıf öğrencilerinin aşmaları gereken etaplara benzetilmiştir (bkz. Şekil 1). Bu etaplar (temalar) sırasıyla “İmkânsız Labirent” “Sarp Kayalık”, “Strateji Savaşları” ve “Sırat Köprüsü” olarak tanımlanmıştır. Her bir etaba (temaya) ilişkin açıklamalar ve öğrencilerin görüşlerine ilişkin doğrudan alıntı örnekleri aşağıda başlıklar halinde sunulmuştur.

Şekil 1. Öğrencilerin yeni nesil sorular için oluşturdukları metaforlarının gerekçeleriyle ilgili temalar

İmkânsız Labirent

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yeni nesil soru kavramına ilişkin ürettikleri bazı metaforların gerekçeleri incelendiğinde, bu soru tipinin karmaşık bir labirente benzetilmesinden hareketle katılımcıların yeni nesil soruların karmaşıklığına ilişkin görüşleri “İmkânsız Labirent” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında yer verilen öğrenci görüşlerinde “uzun”, “anlaşılması zor”, “kafa karıştırıcı” ifadeleri sıklıkla kullanılmıştır. Buna göre katılımcılar yeni nesil soruların uzun metinlerden oluştuğunu ve soruları tekrar tekrar okumak zorunda kaldıklarını belirtmektedir. Yeni nesil soruların uzun metinlerden oluşmasıyla soruların okunması zorlaşmakta ve böylelikle sorular öğrenciler tarafından karmaşık ve kafa karıştırıcı olarak algılanmaktadır. Yeni nesil soruların uzun ve karmaşık olması sonucu okuma-anlama süresi artmakta ve sınavda zaman kaybı yaşanmaktadır. Dolayısıyla katılımcıların gerekçelerinden hareketle öğrencilerin yeni nesil soruları çözerken kendilerini labirente kaybetmiş gibi hissettikleri söylenebilir. Bu temaya ait bazı katılımcı görüşleri aşağıda verilmiştir:

O4 K: “Yeni nesil sorular anlaması zor, bilinmeyen kelimeler ile yazılmış bir şiire benzer. Çünkü hem uzun hem anlaşılma emek isteyen sorular. Hem de çok zaman harcanması gereken sorular. Bize verilen sürede bu soruların çözülmesi çok zor. Süreler biracık daha arttırılırsa ve biraz daha anlaşılır olsa güzel olur.”

O4 E: “Yeni nesil sorular bir binayı itmeye benzer. Yeni nesil sorularda koca bir paragraf verdiği için bir bölümü unuttuğumda tekrar okumak zorunda kalıyorum ve bu da zaman kaybına neden oluyor.”

O2 E: “Yeni nesil sorular olmayan bir canavara benzer. Çünkü sorular çok uzun olduğu için anlaşılmasında zor oluyor çok kafa karıştırıcı ve çok karmaşık başta ne yapacağını anlamak için soruyu nerdeyse iki kez okuyorum özellikle matematik işlem zorluğu fazla oluyor ya yani biraz daha kolay olsa.”

O1 E: “Yeni nesil sorular ulaşılması zor olan bir dağın zirvesi benzer. Çünkü sorularda genelde direk soruyu sormak yerine paragrafta uzatıp sonrada soruda kafamızı karıştırıyor. Sürekli soruyu okumamız gerekiyor. En sonunda sorunun çözümünü bulduğumuzda ise çok zaman kaybetmiş oluyoruz.”

Sarp Kayalık

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yeni nesil soru kavramına ilişkin ürettikleri bazı metaforların gerekçeleri incelendiğinde, katılımcıların yeni nesil soruları aşılması zor bir engel gibi gördükleri anlaşılma ve bu gerekçeler “Sarp Kayalık” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında incelenen gerekçelerde yeni nesil sorular için “zor” sıfatının sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bazı öğrenciler ise soruların bu kadar zor olmasının anlamsız olduğunu dile getirmiştir. Dolayısıyla yeni nesil sorular karşısında öğrencilerin duyuşsal açıdan olumsuz etkilediği ve sınavla ilgili kaygı düzeylerinin arttığı söylenebilir. Bu temaya ait bazı katılımcı görüşleri aşağıda verilmiştir:

O1 K: “Yeni nesil sorular dağa tırmanmaya benzer. Çünkü dağa tırmanmak da zordur yeni nesil soruları çözmekte zordur.”

O4 E: “Yeni nesil sorular çıkılması zor bir ağaca benzer. Çünkü zorlayıcı sorular var. Bence gereksiz hayatı öğrencilik hayatını çok zorluyor. Galiba hayal gücümüzü güçlendirmeye çalışıyorlar ama boş birşey gerçekten zorlayıcı. Eğer bilgileri bilirsek bize merdiven verirler ağaca çıkarız. Ama bilmesek çıkamayız.”

O4 K: “Yeni nesil sorular hamballık yapan işçiye benzer. Çünkü hamballık zor bir iş kuvvet istenen sorularda zor olduğu için ona benzettim eyer ne kadar uğraşırsam ona göre karşılığını alırsın hamballık da ne kadar uğraşırsan emeğini alırsın yeni nesil sorularda öyle ne kadar çaba gösterirsen emeğini alırsın.”

O1 E: “Yeni nesil sorular beyine benzer. Çünkü hepsi birbirinden zordur. Çok karmaşıktır, kafa yorar, bir beyin bin beyine yeter ama o beyin 1 kafaya yatmaz ve zordur.”

Ayrıca bazı öğrenciler yeni nesil soruların görünüşünün tedirginlik yarattığını da ifade etmiştir. Yeni nesil soruların hacmini artıran uzun paragraflar, grafik, tablo ve şekiller öğrencilerde kaygı yaratmaktadır. Üç nolu ortaokuldan bir kız öğrenci bu konudaki görüşlerine şöyle ifade etmiştir: “Yeni nesil sorular zehirsiz yılanı benzer. Çünkü zehri olmadığı için bize

zarar veremez ama görünüşü bizi korkutur. Soruların çözümü çok kolay olsa da görünüşü sebebiyle gözümüz korkar ve soruları çözmekte zorlanırsınız.” (O3 K)

Strateji Savaşları

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yeni nesil soru kavramına ilişkin metafor gerekçeleri incelendiğinde, katılımcıların çoğunun gerekçeleri “Strateji Savaşları” teması altında toplanmıştır. Katılımcılar yeni nesil soruların çözülebilmesi için soruda yer alan açıklayıcı bilgileri doğru bir şekilde anlamaları ve yorumlamaları gerektiğinden bahsetmişlerdir. Bu tema altında en çok “anlama”, “kavrama”, “mantık” gibi kavramlar ön plana çıkmaktadır. Yeni nesil sorular içerisinde yer alan bilgileri anlamak, yorumlamak, çok yönlü düşünmek ve soru içerisindeki “püf nokta”ya ulaşmak öğrencilerin hedeflediği amaçlar arasında yer almaktadır. Öğrenci görüşleri incelendiğinde öğrencilerin yeni nesil soruları çözmek için “mantığını anlamak”, “çok çalışmak”, “bilmek”, “çok soru çözmek”, “kitap okumak” gibi bireysel stratejiler önerdikleri görülmüştür. Bu da öğrencilerin yeni nesil sorular karşısında çeşitli çalışma stratejileri geliştirmeye çalıştıklarını göstermektedir. Bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

O1 K: “Yeni nesil sorular satranca benzer. Çünkü eğer oyunu iyi anlamadan, taktikleri iyi kavramadan hamle yaparsak işin içinden çıkmak dahada zorlaşır. Özellikle oyundaki her taşın önemini kavramak, öylesine hamleler yapmamak önemli”

O3 K: “Yeni nesil sorular hayata benzer. Çünkü bazen zor bazen kolay. Anlaşılması öğrenilmesi ve bazende mantığını kavramak zor oluyor. Anlaşıldı desekte mantığını tam olarak yakalayamayıp yanlış yapıyoruz”

O4 E: “Yeni nesil sorular canavara benzer. Çünkü ancak yenilmezler yener zar zor yenilmezler ancak bol soru çözersek yenebiliriz”

O4 E: “Yeni nesil sorular uzun bir yolda kısaltma benzer. Çünkü eğer bir yolda kıltmaları bilersen o yolu kolaylıkla aşabilirsin ama bilmezsen o yol sana eziyet gibi gelir. Yeni nesil soruda bilgileri yorumlayarak o soruyu çözebilirsin ama düzmantik düşünürsen aynı yol gibi o soru sana eziyet olur. Yorumunuda katarsan o soruyu kolaylıkla çözebilirsin ve yoldaki gibi kısaltmaları kullanmış olursun.”

O2 K: “Yeni nesil sorular başarıya benzer. Çünkü başarıyı elde etmemiz için uzun bir zamana ihtiyaç vardır ama sonunda hedefimize ulaşırız. Tıpkı yeni nesil soru gibi. Yeni nesil soruyu çözmek için biraz zamana ihtiyaç vardır fakat önemli olan sonunda soruyu çözebilmek.”

O2 K: “Yeni nesil sorular 1000 parçalık yapboza benzer. Çünkü yeni nesil soruları ben yapboza benzetiyorum. Çünkü hem zor hem de mantık gerektiren bir şey 1000 parçalık yapbozun bir parçasını bulmak gibi yeni nesil sorularda da bir ipucu bulmak zor”

Veri analizinde öğrencilerin yeni nesil soruların içerisinde verilen bilgilerin doğru anlaşılması, yorumlanması ve doğru işlem adımlarının takip edilmesiyle soruların çözülebileceğinden bahsetmektedir. Yeni nesil soruların çözüm yollarını bulmaya çalışmaları öğrencilerin anlama, yorumlama, karar verme ve muhakeme gibi üst düzey düşünme becerilerini kullanmaya çalıştıklarını göstermektedir. Buna dair katılımcı görüşleri aşağıda verilmiştir:

O1 K: “Yeni nesil sorular balona benzer. Çünkü balonlar bir yere kadar içine üfleriz o şişer şişer daha fazlasına geçerse patlıyor. Yani biz yaptığımız işlemler doğruysa balon patlamaz duracağımız yeri bilebiliriz. Fakat anlayıp yorumlayamazsak o balon işlemlerle şişer ve patlar, sonuca ulaşamayız.”

O4 E: “Yeni nesil sorular çıkılması çok zor bir dağa benzer. Çünkü her şey verilmiştir soruda aynı bir dağ gibi bellidir sorudaki gibi nasıl bulursak çıkmasında o kadar kolay olur soruda ise nasıl yapacağını bilersen çözersin soruyu.”

O2 K: “Yeni nesil sorular öğretmene benzer. Soruyu okuduğumuzda uzun uzun bize bilgiler verir. İşte o açıklayıcı bilgi öğretmene benzer. Eski nesil sorular kolay ama o soruların içinde bir bilgi yani bir öğretmen yoktur’dur. Yeni nesil sorular bizim için zor olabilir ama sorunun içindeki bilgiyle bize kolaylık sağlar.”

Sırat Köprüsü

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yeni nesil soru kavramına ilişkin metafor gerekçeleri incelendiğinde, bazı katılımcıların görüşleri “Sırat Köprüsü” teması altında toplanmıştır. Bu tema altında toplanan gerekçeler incelendiğinde, öğrencilerin yeni nesil sorular karşısında çaresizlik hissi yaşadıkları anlaşılmaktadır. Bazı öğrenciler, yeni nesil soruları çözmekte başarılı oldukları takdirde hayatlarının kurtulacağını, başarısız oldukları takdirde ise hayatlarının sonuna geleceklerini hissetmektedir. Öğrenciler, LGS sınavında çıkacak yeni nesil soruların gelecekteki hayatları için belirleyici olduğunu düşünmektedir. Aşağıdaki örneklerden de anlaşılacağı üzere bazı öğrenciler, LGS sınavında başarısız olmanın gelecekleri açısından telafisi olmayan bir son olduğunu karamsar bir şekilde dile getirmektedir:

O4 E: “Yeni nesil sorular benim için bir ölüme benzer. Çünkü yeni nesil bir soruyu yaparsak hayatta devam edebiliriz eğer yapamazsak hayatımız biter yani mesela lgs’yi yapamazsak hayatımız biter ve güzel okul kazanamayız.”

O4 E: “Yeni nesil sorular tutuklu silaha benzer. Çünkü eğer başarısızsak silah bozulur hayatımız kararmaz başaramazsak silah tamir olur ve hayatımız kararır.”

O1 K: “Yeni nesil sorular labirente benzer. Tek bir çıkış yolu var. Eğer yanlış yola girersen hem zamanında gidicek hem de soruyu çözemiceksin ve labirentin sonundaki ödüle yani 4 puana ulaşamıycaksın. Bu da LGS’de puan kaybetmen demek.”

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yeni nesil sorulara yönelik algılarının metafor aracılığıyla incelendiği bu çalışmada öğrencilerinin yeni nesil soru kavramına ilişkin metaforlar içerisinde en sık kullanılan metaforun “beyin” olduğu belirlenmiştir. “Beyin” metaforunu ikişer kez üretilen “dağa tırmanmak”, “merdiven”, “rüya” ve “uzay” metaforlarının izlediği ve öğrenciler tarafından genellikle olumsuz çağrışımlar içeren metaforların kullanıldığı görülmüştür.

Araştırmanın ikinci alt probleminde katılımcıların “yeni nesil soru” kavramına ilişkin ürettikleri metaforların gerekçeleri analiz edilmiştir. Gerekçelerin analizi sonucunda ulaşılan temalar, araştırmanın doğasına uygun olarak dört tematik metafor etrafında oluşturulmuştur.

Oluşturulan temalar; imkansız labirent, sarp kayalık, strateji savaşları ve sırat köprüsüdür. Gerekçelerin en fazla yer aldığı tema, strateji savaşları teması olmuştur. Daha sonra sırayla sarp kayalık, imkansız labirent ve sırat köprüsü temaları gelmektedir.

İmkansız Labirent teması altında en sık karşılaşılan kavramlar; “uzun”, “anlaşılması zor”, “karmaşık” ifadeleri olmuştur. Yeni nesil soruların uzun metinlerden oluşması soruların anlaşılabilirliğini azaltmakta ve öğrenciler soruları anlamakta zorlanmaktadır. Böylece sorunun içerisinde yer alan açıklayıcı bilgilerin öğrenciler tarafından keşfedilemediği gözlemlenmektedir. Kablan ve Bozkuş (2021) çalışmasında, öğrencilerin soruların uzun olması nedeniyle soruyu anlamadıkları bulgusu yer almaktadır. Uzun metinler içerisinde yer alan bilgiye öğrenciler tarafından doğru şekilde ulaşılması, anlaşılması ve kullanılması gerektiği böylece sorunun karmaşıklık durumunun giderilebileceği görüşüne varılabilir. Çünkü yeni nesil sorular aracılığıyla anlama, yorumlama, muhakeme yapma ve analiz edebilme becerilerinin öğrencilere kazandırılması beklenmektedir (MEB, 2018). Akın ve İlhan (2020), beceri temelli sorulara kaynaklık eden bağlam temelli soruların kurgusunun uzun tutulması sonucunda dikkat dağınıklığının ve sonucunda karmaşıklığın oluştuğunu vurgulamıştır. Dolayısıyla seçilen bağlamın “okuma yükünü arttırmaması” (Kabuklu vd., 2019, s.232) ve öğrencinin bağlamla ilişki kurulmasını engellememesi gerekmektedir; aksi takdirde, hazırlanan soru öğrenci tarafından karmaşık olarak algılanabilir. Yılmaz ve Şad (2022) da matematik dersi için beceri temelli soru yazmaya yönelik bir kontrol listesi hazırladıkları çalışmalarında soruların öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaşmaları mümkün olan bir bağlamı, olayı veya durumu içermesi gerektiği ve soru uzunluğunun ne öğrencinin soruyu çözmeye yönelik motivasyonunu azaltacak kadar uzun ne de sorunun anlaşılmasını engelleyecek kadar kısa olması gerektiğini vurgulamışlardır. Öğrencilerin yeni nesil soruları karmaşık olarak değerlendirmelerinin aksine Kızıkan ve Nacaroglu (2019) çalışmasında LGS sınavında yer alan yeni nesil soruların açık ve anlaşılır olduğu değerlendirilmiştir.

Bir diğer açıdan bakıldığında; yeni nesil sorularda okuduğunu anlama becerisinin ön plana çıktığı düşüncesi göz önüne alındığında (Batur vd., 2019; Şivkin vd., 2020), öğrencilerin okuma becerisine alt düzeyde sahip olması, soruların anlaşılabilirliğini azaltabilir. Böylece öğrencilerin okuduğunu anlama ve yorumlamada zorluk yaşadığı, soru ve kullanılacak bilgi arasındaki dengeyi kuramadığı böylece soruların anlaşılmasının zorlaştığı sonucuna ulaşılabilir. Öğrencilerin gerekçeleri incelendiğinde soru içerisinde yer alan uzun metinlerden oluşan yeni nesil soruların giriş ve sonuç kısmı arasındaki bağlantının kurulamadığı, soru bütünlüğünün sağlanamadığı gözlemlenmektedir. Yeni nesil soruların uzun metinlerden oluşması ve okuma süresinin artması; soru içerisinde yer alan bilgilerin unutulmasına yol açmaktadır. Böylece yeni nesil soruları uzun ve karışık olarak nitelendiren öğrenciler soruda verilen bilgileri hatırlamada problem yaşamaktadır. Öğrencilerin problem içeriğini anlamaması ve muhakeme yapamaması, soruların anlaşılabilirliğini azaltacaktır (Kablan ve Bozkuş, 2021). Bu da öğrencilerin soru içerisinde neden-sonuç ilişkisini kuramamasına, soru içerisinde çıkarım yapamamasına, metni bütün olarak değerlendirememesine neden olduğu ve sonuç kısmında ise soruların karmaşık olarak algılanmasına sebep olabileceği söylenebilir.

Katılımcı görüşleri incelendiğinde, yeni nesil soruların çözümlerinde katılımcıların zaman sorunu yaşadıkları gözlemlenmiştir. Soruların uzun olmasıyla okuma süresinin artması, böylece öğrencinin soru çözümü için daha fazla zamana ihtiyaç duymasına sebep olabilir. Kertil

vd., (2021) araştırmalarında soruların uzun olduğu ve okunma süresinin arttığı belirtilmektedir. Güler vd., (2019) soruların anlama, yorumlama ve muhakeme etme becerisi gerektirdiği için soruların çözümlüne yönelik verilen sürenin yetersiz olduğu değerlendirilmesi araştırmanın bulgusuyla örtüşmektedir.

Sarp Kayalık teması altında incelenen gerekçelerde yeni nesil sorulara dair “zor” kavramı sıklıkla geçmektedir. Bu durumun oluşmasında öğrencilerin yeni nesil sorularla daha önce karşılaşmaması, değişen sınav sistemiyle birlikte sorulara karşı hazırlıksız olması ve öğrenci hazırbulunuşluluğu, öğrenme hızı, motivasyonu ve çevreyle etkileşiminin öğrenciden öğrenciye farklılık göstermesi neden olarak gösterilebilir. Ayrıca ortaöğretime geçiş sisteminde yaşanan değişiklik nedeniyle soru tiplerinin değişmesi ve bu soru tiplerine uyumun zaman alması, öğrenciler açısından zorluk durumunu yaratabilir. Bu süreç içerisinde sağlanacak olan uyumun sağlanması öğrenciden öğrenciye farklılık gösterecek ve öğrenciler tarafından zor algısı oluşacaktır. Kertil vd., (2021) çalışmasında yer alan öğretmen görüşlerinde; öğrencilerin, üst düzey düşünme becerilerini yeterince kazanmadıkları için çoğu öğrencinin bu tip soruları çözmeye zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Yeni nesil soru olarak adlandırılan beceri temelli sorularla benzerliği olan PISA sorularının öğrencilere uygulandığı çalışmada (Altun vd., 2018) öğrencilerin, bilginin doğrudan kullanımında başarılı olduklarını fakat yansıtıcı becerilerde zorlandıkları görölmektedir. Aynı zamanda yapılan çalışmada (Kablan ve Bozkuş, 2021) LGS’ de yer alan yeni nesil sorulara dair; öğrencilerin önceki eğitim yaşantılarıyla uyum göstermediği için öğrencilerin yaşanan değişime henüz hazır olmadıkları ve bu alışkanlıkların değiştirilmesi için zamanın gerekli olduğu belirtilmiştir. Araştırmanın analizi sonucunda soruların uzun olmasının öğrenciler tarafından korkutucu ve zor olarak değerlendirildiği görüşüne varılmıştır. Kablan ve Bozkuş (2021) çalışmasında soruların uzun olması ve görseller içermesi öğrencilerde birtakım kaygılar yarattığı değerlendirilmektedir. Beceri temelli sorular olarak bilinen fakat söylemde yeni nesil sorular olarak ifade edilen soruların, sadece işlemsel becerilerin ölçüldüğu sorular olmadığı düşünöldüğünde, öğrencilerin bu soruları zor olarak algıladıkları söylenebilir. Ayrıca LGS sınavının başarı olarak belirli bir dilim içerisinde yer alan (%10) öğrencileri seçmesi; akademik anlamda orta ve düşük seviyede olan öğrencilerin sorular karşısında zorlanmış olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Kertil vd., (2018) akademik başarısı orta ve düşük seviyede olan öğrencilerin motivasyon kaybı yaşadıkları ve olumsuz etkilendikleri bulgusu yer almaktadır. Sonuç olarak, yeni nesil sorularla eğitim hayatında karşılaşmamış olması, bu sorun karşısında bir ihtiyaç halinde olması ve çözüme yönelik nasıl davranacağını bilememesiyle; öğrenci içinde bulunduğu durumu zor olarak değerlendirebilir.

Strateji Savaşları teması altında, öğrencilerin "anlama" ve "karar verme" becerilerinin önemi vurgulanmaktadır. İncelenen gerekçeler doğrultusunda; uzun ve birçok bilgi içeren yeni nesil soruların çözülebilmesi için öğrencilerin soruları iyi okuması, anlaması ve yorumlaması gerektiği belirlenmiştir. Biber vd., (2018) ve Şıvkin vd., (2020) çalışmalarında beceri temelli soruların niteliğiyle ilgili okuduğunu anlama ve yorumlamanın ön planda olduğu ve bunun da çözümlü kolaylaştırdığı belirtmişlerdir. Belirtilen gerekçeler hareketle öğrencilerin soru çözümleri için gereken bilgilerin olduğunu bilmekte fakat, hangi bilgilerin kullanılması ve hangi işlemlerin yapılması gerektiğine karar vermekte zorlandıkları anlaşılmıştır. Kablan ve Bozkuş (2021) çalışmasında TEOG sınavında yer alan soruların basit işlemlerle çözülebildiğini, fakat LGS’de yer alan soruların bir kurguya sahip olduğu; uzun ve karmaşık bir yapıda olduğu ve mantık muhakeme çerçevesine sahip işlemlerin yer aldığı ifade edilmektedir. Bu durum

neticesinde birden fazla bilginin yer aldığı yeni nesil soruların çözümünde, işe yarar bilgilerin öğrenciler tarafından ayıklanması için; öğrencilerin yeni nesil sorunun çözüm yolunu oluşturmasında anlama, yorumlama, çıkarımda bulunma, analiz edebilme, karar verme gibi üst düzey düşünme becerisini kazanmış olması gerektiği söylenebilir. Yeni nesil soruların çözümünde okuduğunu anlayabilme ve yorumlamayla birlikte, çözüme yönelik analiz yapma becerisi gibi üst düzey becerilerin ön planda olması gerektiği (Erden, 2020) ve TEOG sınavında yer alan soruların nasıl bir işleme çözülebileceğinin öğrenci tarafından ilk görüşte hissedildiğini; fakat bu durumun LGS sınavında değiştiğini, soruların üst düzey düşünme becerisini ölçecek şekilde hazırlandığı görüşleri (Biber vd., 2018) bu sonucu desteklemektedir. Bir diğer açıdan katılımcı görüşleri değerlendirildiğinde soruların uzun olmasıyla okuma süresinin artması sorunun çözümü için gerekli olan sürenin de artmasına neden olmakta ki bu durum öğrencinin soru çözümü için daha fazla zamana ihtiyaç duymasını beraberinde getirmektedir. Zaman kaybının nedenleri arasında soruların uzun olmasıyla soruda neden-sonuç ilişkisinin kurulamaması, soruların okuma ve anlama süresinin artması ve öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerine sahip olmaması sayılabilir. Kablan ve Bozkuş (2021) araştırmalarında öğrencilerin beceri temelli soruların çözümü için sürenin yetersiz olduğunu, soruyu hızlı okuma zorunluluğunun soruyu tam olarak anlayamamayı beraberinde getirdiğini belirttiğini aktarmışlardır. Katılımcı görüşleri incelendiğinde öğrencilerin bu tür güçlükler karşısında çözüm yollu olarak kitap okumak, sorunun mantığını anlamak, çok soru çözmek, çok çalışmak stratejiler geliştirildiği anlaşılmıştır. Kablan ve Bozkuş (2021) da araştırmalarında öğrencilerin benzer stratejiler geliştirdikleri ve öğretmenlerin de derslerinde soru çözümüne yönelik benzer stratejiler kullandıklarını bulmuşlardır.

Sırat Köprüsü temasında yeni nesil sorularla karşılaşan öğrencilerin, yeni nesil soruları çözemediklerinde olumsuz bir deneyim yaşadıkları ve bu durumun kendileri açısından hayati bir önem taşıdığı gözlemlenmektedir. Bu durumun öğrenciler üzerinde ciddi bir kaygı yarattığı anlaşılmıştır. Ulusoy (2020) araştırmasında merkezi sınavların sınav stresi ve kaygısı oluşturduğu ifade edilmekte; bu durum ise yeni nesil sorulara dair oluşan endişe ve kaygı durumunu desteklemektedir. Biber vd., (2018) araştırmasında sınavın zor olacağı düşüncesi öğrencilerde kaygı durumu ve geleceğe dair karamsar algılar oluşturduğu bulgusu yer almaktadır. Öğrencilerin bu durumu yaşamalarına neden olarak anne-baba tutumu, öğrencilerin akademik başarı düzeyleri, çevre beklentisi, öğrenilmiş çaresizlik, özgüven, fizyolojik gereksinimler vb. etkili olduğu değerlendirilmektedir (Başoğlu, 2007). LGS sınavının tek aşamada uygulanması öğrencilerde sınav kaygısı ve endişe yaratabilir. Şad ve Şahiner (2016) çalışmasında, uygulanan TEOG sınavının tek aşamada gerçekleştirilmediği, bu kapsamda öğrencinin duyduğu sınav stresi ve kaygının azaldığı ifade edilmektedir. Karakaya vd. (2020) çalışmalarında, LGS sınavıyla fen lisesine yerleşen öğrencilerin, akademik başarılarının iyi olması öğrenciler özgüvenini geliştirmiş böylece öğrencilerde sınav kaygısının azaldığı (%80) belirtilmektedir. Tüm değerlendirmeler ışığında, LGS sınavının yeni soru tiplerinden oluşması; sınava ve sınavda yer alan sorulara dair öğrencilerde kaygı oluşturduğu görüşüne ulaşılmıştır.

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle eğitim paydaşlarına yönelik aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. Öğrencilerin yeni nesil soruların çözümün için gerekli üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla ders kitaplarının ölçme değerlendirme kısmında

daha fazla yeni nesil soru örneğine yer verilmelidir.

2. Öğretmenlerin yeni nesil soruların öğretilmesi ve soru yazma becerilerinin gelişmesi için merkezi ya da okul bazlı hizmet içi eğitim faaliyetleri gerçekleştirilebilir.
3. Öğretmenler derslerinde anlama, yorumlama, çıkarımda bulunma, analiz yapma ve karar verme becerilerini geliştirecek tarzda etkinliklere daha fazla yer vermelidir.
4. Derslerde yeni nesil soruların çözümüne ilişkin strateji, yöntem ve tekniklerin öğretimine de yer verilmelidir.
5. Okul rehberlik servisleri tarafından sınav ve gelecek kaygısının azaltılması ve sınav sürecinde kaygıyla baş edebilme konusunda öğrencilere ve velilere eğitimler planlanmalıdır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle gelecekte konuyla ilgili araştırma yapmayı planlayan araştırmacılara yönelik aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. Yeni nesil soruların çözümüne dair kazandırılması gereken becerilerin öğretim programı çerçevesinde nasıl kazandırılacağına dair araştırmalar yapılabilir.
2. Yeni nesil sorulara ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerinin karşılaştırmalı olarak incelendiği çalışmalar yapılabilir.
3. Öğretmenler tarafından yapılan yazılı sınavların LGS başarısını yordama gücünün ölçülmesine dair çalışmalar yapılabilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma için İnönü Üniversitesi Etik Kurulundan (07/06/2021-E.5005) etik izin alınmıştır.

Teşekkür Yazısı

Şekil 1'de sunulan temalara ait görselleri resmederek çalışmamıza katkı sağlayan resim öğretmeni Sayın Kübra Demirkaya'ya teşekkür ederiz.

Kaynakça/References

- Acar, B., & Yaman, M. (2011). Bağlam Temelli Öğrenmenin Öğrencilerin İlgi Ve Bilgi Düzeylerine Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 01-10.
- Akın, M. F., ve İlhan, A. (2020). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının bağlam temelli problemi Benckert kriterlerine göre değerlendirilmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 739-753.
- Aksoy, B. (2003). Problem çözme yönteminin çevre eğitiminde uygulanması. *Pamukkele Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(14), 83-97.
- Atasoy, D. (2020). Sözel Soruların Matematik Diline Dönüştürülmesi Becerisinde İki Öğrenci Grubunun Karşılaştırılması. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 547-555.
- Altun, M., & Aslan, Ç. (2006). İlköğretim Öğrencilerinin Problem Çözme Stratejilerini Öğrenmeleri Üzerine Bir Çalışma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 1-21.
- Altun, M., Gümüş, N. A., Akkaya, R., Bozkurt, I., ve Ülger, T. K. (2018). Sekizinci sınıf öğrencilerinin matematik okuryazarlığı beceri düzeylerinin incelenmesi. *Fen, Matematik, Girişimcilik ve Teknoloji Eğitimi Dergisi*, (1), 66-88.
- Başoğlu, S. T. (2007). Sınav kaygısı ile özgüven arasındaki ilişkinin erinlik döneminde incelenmesi (Tez no. 217683) [Yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Batur, Z., Ulutaş, M., ve Beyret, T. N. (2019). 2018 LGS Türkçe sorularının PISA okuma becerileri hedefleri açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 595-615.
- Bayburtlu, Y. S. (2021). Views of Turkish teachers on skills-based Turkish questions. *International Journal of Progressive Education*, 17(1), 325-337.
- Biber, A. Ç., Tuna, A., Uysal, R., ve Kabuklu, Ü. N. (2018). Liselere geçiş sınavının örnek matematik sorularına ve yeni sınav sistemine dair destekleme ve yetiştirme kursu matematik öğretmenlerinin görüşleri. *Asya Eğitim Dergisi*, 6(2), 63-80.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77-101
- Çakır, Z. (2019). TEOG, LGS ve PISA fen bilimleri sorularının analizi ve karşılaştırılması (Tez no. 589346) [Yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 269-283.
- Çepni, S. (2019). *PISA ve TIMSS mantığını ve sorularını anlama*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Çepni, S., Ormanlı, Ü., ve Ülger, B. B. (2020). Examination of context based question writing skills of science. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(4), 1249-1270.
- Elmas, R., ve Eryılmaz, A. (2015). Bağlam temelli fen soru yazımı: kriterler ve efsaneler. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 8(4), 564-580.
- Erden, B. (2020). Türkçe, matematik ve fen bilimleri dersi beceri temelli sorularına ilişkin öğretmen görüşleri. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 270-292.
- Gökbulut, B. (2020). Öğretmen adaylarının eğitim inançları ile 21. yüzyıl becerileri arasındaki ilişki. *Turkish Studies - Educational Sciences*, 15(1), 127-141.
- Güler, M., Aslan, Z., ve Çelik, D. (2019). 2018 liselere giriş sınavına ilişkin matematik öğretmenlerinin görüşleri. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 337-363.
- Hutchison, G., & Schagen, I. (2007). Comparisons between PISA and TIMSS—Are we the man with two watches? In T. Loveless (Ed.), *Lessons learned—What international assessments tell us about math achievement*. Washington, DC: The Brookings Institution.
- Kablan, Z., ve Bozkuş, F. (2021). Liselere giriş sınavı matematik problemlerine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 211-231.
- Kabuklu, Ü. N., Yüzbaşıoğlu, M. K., ve Kurnaz, M. A. (2019, Nisan). Fen eğitimiyle alakalı araştırmalarda bağlam temelli soru yazma ölçütlerinin belirlenmesi. *International*

- Conference on Science, Mathematics, Entrepreneurship and Technology Education*, Tam metin bildiri kitapçığı ss. 227-232.
- Karakaya, F., Bulut, A. E., ve Yılmaz, M. (2020). Fen lisesi öğretmenlerinin TEOG ve LGS sistemlerine yönelik görüşleri. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 116-126.
- Kazak, E. (2021). Farklı sosyo ekonomik çevrelerde bulunan okulların etkililiğine ilişkin öğretmenlerin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 139-161.
- Kertil, M., Dede, H. G., ve Ulusoy, E. G. (2021). Skill-based mathematics questions: what do middle school mathematics teachers think about and how do they implement them? *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 12(1), 151-186.
- Kızıkan, O., ve Nacaroglu, O. (2019). Fen bilimleri öğretmenlerinin merkezi sınavlara (lgs) ilişkin görüşleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi SBE Dergisi*, 9(2), 701-719.
- Korkmaz, E., Tutak, T., ve İlhan, A. (2020). Ortaokul matematik ders kitaplarının matematik öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi. *Avrupa Bilim ve Teknolojisi Dergisi*, (18), 118-128.
- Kutu, H., & Sözbilir, M. (2011). Yaşam temelli ARCS öğretim modeliyle 9. sınıf kimya dersi "hayatımızda kimya" ünitesinin öğretimi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 29-62.
- Kuzu, Y., Kuzu, O ve Gelbal, S. (2019). TEOG ve LGS sistemlerinin öğrenci, öğretmen, veli ve öğretmen velilerin görüşleri açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 112-130.
- MEB (2018). *Milli eğitim bakanlığı ortaöğretime geçiş yönergesi*. http://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_03/26191912_yonerge.pdf adresinden alınmıştır.
- MEB (2019). *PISA 2018 Türkiye ön raporu*. http://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/03105347_PISA_2018_Turkiye_On_Raporu.pdf adresinden alınmıştır.
- MEB (2019a). *Sınavla öğrenci alacak ortaöğretim kurumlarına ilişkin merkezi sınav*. https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_06/02125953_2019_SOZEL_BOLUM.pdf adresinden alınmıştır.
- MEB (2020). *TIMSS 2019 Türkiye ön raporu*. https://odsgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_12/10175514_TIMSS_2019_Turkiye_On_Raporu_.pdf adresinden alınmıştır.
- Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2017). Thematic analysis: Striving to meet the trustworthiness criteria. *International journal of qualitative methods*, 16(1), 1-13.
- Obay, M., & Çelik, H. C. (2019). İlköğretim matematik öğretmen adayları bağlam temelli öğrenme hakkında ne düşünüyor? nitel bir araştırma. *Journal of Computer and Education Research*, 7 (14), 284-313.
- Sak, M., ve Gürel, D. K. (2018). Öğrencilerin ışık konusundaki bağlam temelli sorular ile geleneksel soruları cevaplama düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılması. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 672-697.
- Sanca, M., Artun, H., Bakırcı, H., & Okur, M. (2021). ortaokul beceri temelli soruların yeniden yapılandırılmış bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi. *YTÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 219-248.
- Subaşı, M. (2020). Üstün yetenekli öğrencilerin fen bilimleri dersine yönelik görüşleri: Hatay bilim ve sanat merkezi örneği. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (41), 67-81.
- Şad, S. N., ve Şahiner, Y. K. (2016). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş (TEOG) sistemine ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri. *Elementary Education Online*, 15(1), 53-76.

- Şivkin, S., Aksoy, V. C., ve Erdoğan, D. G. (2020). LGS'de sorulan PISA tarzı matematik sorularını doğru cevaplama ile okuduğunu anlama arasındaki ilişkinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 148-159.
- Tekbıyık, A., ve Akdeniz, A. R. (2010). Bağlam temelli ve geleneksel fizik problemlerinin karşılaştırılması üzerine bir inceleme. *Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 4(1), 123-140.
- Uçak, S., & Erdem, H. H. (2020). Eğitimde bir yön arayışı bağlamında "21. yüzyıl becerileri ve eğitim felsefesi". *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6 (1), 76-93.
- Ulusoy, B. (2020). 8. Sınıf öğrencilerinin liselere geçiş sınavına (LGS) ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 186-202.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, F. & Şad, S. N. (2022). Matematik dersi için beceri temelli soru yazmaya yönelik bir kontrol listesi geliştirme çalışması. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, (INIJOSS)*, 11(2), 363-395.
- Wikipedia (2021) [https://en.wikipedia.org/wiki/Survivor_\(American_TV_series\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Survivor_(American_TV_series))

İletişim/Correspondence

Prof.Dr. Süleyman Nihat ŞAD
nihat.sad@inonu.edu.tr

İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, MALATYA

Öğretmen Yeter Şeyda AYDIN
yetercikank@gmail.com

Milli Egemenlik Ortaokulu, Malatya